

ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
документу державного планування місцевого рівня
«Програма економічного і соціального розвитку
Лиманської міської територіальної громади на 2024 рік»

2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	4
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	6
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	21
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	23
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....	24
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.....	26
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....	27
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).....	29
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	30
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).....	32
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цього звіту, розраховане на широку аудиторію.....	33
Список використаних джерел.....	35
Перелік виконавців	36
ДОДАТКИ.....	37

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття управлінських рішень щодо соціально-економічного розвитку регіонів і населених пунктів.

Здійснення стратегічної екологічної оцінки регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО), згідно базового закону – процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Стратегічна екологічна оцінка – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування (далі – ДДП).

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Програма економічного і соціального розвитку Лиманської міської територіальної громади на 2024 рік (далі – Програма) є документом державного планування місцевого рівня, який відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» підлягає затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Стратегічна екологічна оцінка Програми дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Програма є ключовим документом, який визначає розвиток громади в короткостроковій перспективі, підготовлена на виконання Розпорядження голови Донецької облдержадміністрації, начальника обласної військової адміністрації від 04.09.2023 № 415/5-23 «Про розробку проекту Програми економічного і соціального розвитку Донецької області на 2024 рік» та Розпорядження керівника Лиманської міської військової адміністрації від 14.09.2023 № 904 «Про розробку проекту Програми економічного і соціального розвитку Лиманської міської територіальної громади на 2024 рік».

Основна мета Програми – забезпечення розвитку Лиманської міської територіальної громади шляхом створення необхідних умов для структурних зрушень в економіці, відновлення процесів господарської діяльності підприємств, ліквідації наслідків бойових дій на території громади, підвищення зайнятості населення, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг.

Програма розробляється з урахуванням завдань та положень інших документів державного планування, а саме:

- Закон України від 23.03.2000 № 1602-III «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» (із змінами);

- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» (із змінами);

- Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» (із змінами);

- Закон України від 03.02.2015 № 141-VIII «Про військово-цивільні адміністрації» (із змінами);

- Закон України від 28.02.2019 № 2697-VII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

- Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року, затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 17.02.2020 року № 147/5-20;

- Стратегія розвитку Лиманської територіальної громади до 2025 року, затверджена рішенням міської ради від 22.11.2018 № 7/56-2594.

В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки проекту Програми з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості та органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також у сфері охорони здоров'я було розміщено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 10-11-3286-23) та через соціальні мережі Facebook, Telegram та на платформі e-dem.ua від 10 листопада 2023 року.

Протягом встановленого періоду громадського обговорення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

Зауваження та пропозиції від Департаменту охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації та від Департаменту екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації враховано у даному Звіті.

З 40 населених пунктів Лиманської міської територіальної громади, 37 були окуповані російськими загарбниками, 3 – залишились підконтрольні уряду України (с. Закітне, с. Крива Лука, с. Каленики). З жовтня 2022 року вся територія Лиманської міської територіальної громади була деокупована.

Відповідно до Наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією», Лиманська міська територіальна громада з 01.01.2023 року включена до переліку територій, де ведуться активні бойові дії.

З огляду на вищезазначене, в умовах повномасштабного вторгнення РФ на територію України (що є абсолютним форс-мажором) та введенням в Україні воєнного стану (Указ Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні») *Програму економічного і соціального розвитку Лиманської міської територіальної громади на 2024 рік розроблено виходячи з реальних можливостей, наявних даних, пріоритетних завдань, програм і проєктів на наступний рік.*

2. Характеристика поточного стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення і прогностні зміни цього стану (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Лиманська міська територіальна громада (далі – Лиманська МТГ) сформована згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 710-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Донецької області», до складу якої увійшли наступні міські, сільські та селищні ради: Лиманська, Дробишевська, Заріченська, Криволуцька, Коровоярська, Новоселівська, Рідкодубівська, Рубцівська, Тернівська, Шандриголівська, Ямпільська, Ярівська, Яцьківська. Загалом 40 населених пунктів: 1 місто, 5 селищ міського типу, 4 селища. Адміністративний центр – місто Лиман.

Лиманська МТГ розташована у Краматорському районі на півночі Донецької області. Площа територіальної громади: 1210 км².

Чисельність населення громади станом на 01.01.2022 року становила 39 600 осіб.

Загальна кількість внутрішньо переміщених осіб станом на 01.01.2022 складала – 23 000 осіб.

За оперативними даними чисельність населення, яке мешкає в громаді, до кінця 2023 року очікувано складе 11 000 осіб.

Клімат

Клімат формується під впливом ряду кліматичних факторів таких як температурний режим, випадіння опадів, циркуляція повітряних мас, а також рельєфом місцевості.

Особливості метеорологічних умов та топографії є одними з визначальних чинників, які мають вплив на просторове та часове розповсюдження забруднюючих речовин в приземному шарі атмосферного повітря. Варіації ключових метеорологічних параметрів (тиск, хмарність, атмосферна вологість, температура, швидкість та напрямок вітру, хмарність, сонячна радіація та ін.) впливають на формування специфічних стійких на певному часовому проміжку станів атмосфери, які і визначають рівні концентрацій забруднюючих речовин та їх часово-просторовий розподіл.

У кліматичному відношенні Лиманська МТГ відноситься до помірно-континентального: жарке, засушливе літо і порівняно холодна зима з нестійким сніговим покривом. Середня максимальна температура зовнішнього повітря найбільш жаркого місяця року 27,7°C, найбільш холодного місяця -9,4°C. Річна сума опадів складає 375 – 556 мм на рік, більшість – в теплу пору року. Середнє значення відносної вологості складає 74%. Холодна пора року визначається

дуже нестійкою погодою: у січні – проходження активних циклонів та атмосферних фронтів, які обумовлюють випадіння опадів різної інтенсивності у вигляді снігу та дощу, посилення східного, північно-східного, південно-східного вітру до небезпечних позначок та туманів. Влітку погода переважно спекотна та бездощова. Переважають західні і північно-західні вітри, які доволі часто приводять до засух.

Середня швидкість вітру 5-10 м/с. Максимальні швидкості вітру досягають 25-30 м/с. Середня температура у січні становить мінус 4-6°C.

Серед несприятливих кліматичних явищ слід виділити зимову відлигу, ожеледицю, промерзання ґрунту, весняні заморожування, сухі східні вітри, пилові бурі, град і часті тумани. Спека та дефіцит опадів у літній період обумовлюють надзвичайно високу пожежну небезпеку.

З кожним роком у громаді відмічається перевищення інтенсивності температурного росту, 2020 рік виявився найтеплішими за всю історію спостережень. Температура порівняно з багаторічними нормами зросла на +2,5...+3,0°C. Стійке підвищення температури повітря спостерігалось у всі сезони 2020 року. Зимовий період виявився аномально теплим, адже метеорологічна зима не розпочалась, а сніговий покрив був майже відсутній. Значення середньомісячних температур в січні, березні та жовтні перевищували норму на 4–7°C.

Великі міста характеризується формуванням специфічного мікроклімату, за рахунок специфіки зміни аеродинамічних, радіаційних, термічних характеристик атмосфери та вологості. Виділення в містах великої кількості тепла, зміна газового та аерозольного складу повітря призводять до зростання температури повітря та формування так званих «островів» тепла. Стратифікація температури над великим містом у порівнянні з температурою прилягаючої місцевості може спостерігатися до висоти в кілька сотень метрів.

Природно-кліматичні умови території Лиманської МТГ можна охарактеризувати, як сприятливі.

Боротьба зі зміною клімату і запобігання зміні клімату – це система заходів, спрямована на скорочення викидів парникових газів і стримування процесу зростання середньої глобальної температури атмосфери Землі. Перелік таких заходів визначено міжнародними угодами – Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до неї, Паризькою кліматичною угодою, а на національному рівні - Концепцією реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932-р.

Атмосферне повітря

Якість атмосферного повітря залежить від обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення. Основним забруднювачем атмосферного повітря в Україні та області є промисловість: вона робить майже вдвічі більше шкідливих викидів, ніж автотранспорт.

До початку війни на території Лиманської МТГ були наявні підприємства різних форм власності.

Бюджетоутворюючими підприємствами громади є підприємства залізничного транспорту структурних підрозділів Регіональної філії «Донецька залізниця» АТ «Укрзалізниця».

Основними промисловими об'єктами МТГ були наступні промислові підприємства (у тому числі за спеціалізацією виробництва):

- піску будівельного ДП ЗАТ «ТРЕСТ ДОНБАСТРАНСБУД» Краснолиманський пісчаний кар'єр, КТ «ТОВ «СТРОНГКОМ»;
- хліба та хлібобулочних виробів ТОВ «ЧАЙКА»;
- кормів готових для сільгосптварин ТОВ «ВИРОБНИЧО КОМЕРЦІЙНА ФІРМА «ЛИМАНСЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД»;
- будівельних сумішей ПП «ПОЛІМІН ДОНБАС»;
- овочів консервованих натуральних ТОВ «ВСЕСТО»;
- виробів з бетону, суміші асфальтові для дорожнього покриття ТОВ «ЛЕМАН БЕТОН».

В сільському господарстві було налічено 98 підприємств.

В зв'язку з проведенням бойових дій на території Лиманської громади підприємства припинили свою виробничу діяльність. На всіх підприємствах є значні руйнування виробничих приміщень, обладнання та випадки крадіжок майна. Проводиться робота щодо документування завданих збитків, вивчення можливості відновлення виробничих процесів. Після виведення Лиманської міської територіальної громади із зони активних бойових дій, при сприятливій безпековій ситуації, стабільному електропостачанню та забезпеченості кадрами, всі підприємства планують відновити свою діяльність на території громади.

В наслідок значних пошкоджень та руйнувань котелень, ВО «Лимантепломережа» не має можливості надати послуги з теплозабезпечення, тому опалювальний сезон 2023-2024 не буде проведено.

За даними Головного управління статистики у Донецькій області, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

забруднення за 2021 рік становили 744,12¹ тис. т (33,2 % від загальних викидів по Україні) та на 0,9 % менше, ніж за 2020 рік.

Динаміку викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення наведено по місту Лиман (за попереднім територіальним розподілом, так як органами Держстату статистичну інформацію сформовано з урахування нового територіального розподілу області тільки з 2021 року).

Динаміку викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення наведено в таблиці 2.1.

На момент здійснення звіту СЕО Програми статистичні дані стану атмосферного повітря території Лиманської міської територіальної громади за 2022-2023 рік відсутні.

Таблиця 2.1 – Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, тис. т.

Назва	2019	2020	2021	2022	2023
м. Лиман	0,19	0,16	-*	-*	-*
Всього по області ¹	773,52	750,96	744,12	-*	-*

-* дані відсутні.

Серед актуальних проблем розвитку громади є охорона атмосферного повітря на території Лиманської МТГ, так як стан повітря на території громади значно погіршується через бойові дії у прямий та непрямий способи. Прямий вплив – це детонування снарядів, використання артилерійської зброї та авіабомб. Непрямий – це пожежі в екосистемі, вибухи нафтобаз, атаки на промислові об'єкти тощо. Внаслідок чого відбуваються викиди забруднюючих речовин, таких як – пил, сполуки сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту, свинцю та інші, які шкодять здоров'ю населенню. Потрапляння забруднюючих речовин в організм людини до органів дихання та травлення викликає ризик розвитку захворювання.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, стан атмосферного повітря ймовірно залишатиметься на рівні теперішніх показників.

¹ Без урахування території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження

Водні ресурси

Відповідно Листа Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів № 09/3069 від 16.11.2023 р., згідно затвердженої Програми державний моніторинг поверхневих вод на території Лиманської МТГ має здійснюватись у 7 пунктах моніторингу: р. Сіверський Донець у 5 пунктах моніторингу – водозабір КП «Словміськводоканал», водозабір Слов'янського РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу», водозабір РУЕК КП «Компанія «Вода Донбасу» (Райгородська гребля), нижче впадіння р. Казенний Торець та с. Крива Лука; р. Нітріус, гирло; р. Жеребець, с. Торське.

З огляду на те, що з урахуванням оперативної військової ситуації у 2022 році державний моніторинг поверхневих вод на території Лиманської МТГ здійснювався не у всіх пунктах моніторингу та не повний рік, дані щодо стану водних об'єктів надаються за 2021 рік.

За даними моніторингових досліджень у 2021 році у зазначених пунктах моніторингу по забруднюючих речовинах для визначення хімічного стану масивів поверхневих вод спостерігається перевищення екологічного нормативу якості ЕНЯср, згідно Методики оцінки, затвердженої наказом Мінприроди № 5 від 14.01.2019:

- р. Сіверський Донець, водозабір КП «Словміськводоканал»: свинець у 1,7 рази,
- р. Сіверський Донець, водозабір Слов'янського РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»: цибутрин у 2,1 рази,
- р. Сіверський Донець, водозабір РУЕК КП «Компанія «Вода Донбасу» (Райгородська гребля): свинець у 1,2 рази, цибутрин у 2,9 рази,
- р. Сіверський Донець, нижче впадіння р. Казенний Торець: свинець у 1,1 рази,
- р. Сіверський Донець, с. Крива Лука: свинець у 1,2 рази, циклодієнові пестициди у 1,8 рази,
- р. Нітріус, гирло: дико фол у 2,5 рази, цибутрин у 1,5 рази,
- р. Жеребець, с. Торське: бензо(к)флуорантен у 12,7 рази, свинець у 1,5 рази.

Масиви поверхневих вод р. Сіверський Донець, р. Нітріус та р. Жеребець на території Лиманської МТГ відноситься до 2 класу хімічного стану «недосягнення доброго».

Згідно ГДК «Узагальненого переліку гранично допустимих концентрацій (ГДК) та орієнтовно безпечних рівнів впливу (ОБРВ) шкідливих речовин для води рибогосподарських водойм» (1990) спостерігається перевищення середньорічних концентрацій речовин по: марганцю – у

7,6/10,4/9,4/13,2/9,4/4,9/4,4 рази відповідно; цинку – 1,2/1,3/1,4/1,7/0,7 (перевищення по с. Крива Лука не зафіксовано)/1,3/1,1 рази відповідно.

Централізоване водопостачання/водовідведення здійснювалося Лиманським ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу». Протягом 2023 року відновлено цілодобове водопостачання абонентам в м. Лиман, с. Дробишеве, Коровій Яр, Рубці, Лозове.

В зимовий період 2023-2024 року у зв'язку з відсутністю водопостачання, в багатоповерхові будинки послуги з водопостачання припинені.

Одним із пріоритетів на 2024 рік є відновлення водопровідно-каналізаційного господарства, але за умови безпечного виконання робіт та повного розмінування території.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи спрямовані на зниження негативного впливу на стан водних ресурсів не будуть реалізовані, в подальшому може виникнути техногенне навантаження на водні об'єкти, що розташовані на території громади.

Управління з відходами

Питання операції з управління (збирання, перевезення, відновлення, видалення) побутових відходів в громаді є найактуальнішим і потребує негайного вирішення. Актуальність проблеми полягає в тому, що побутові відходи створюють санітарно-гігієнічну й епідеміологічну небезпеку внаслідок неприємних запахів і шкідливих хімічних сполук, які можуть бути присутні або утворюються в них при біологічному розкладанні органічних компонентів відходів. Відсутність належних умов надання послуг з управління побутовими відходами створює передумови для забруднення території, порушення благоустрою, що не тільки негативно впливає на довкілля (передусім на якість підземних, поверхневих вод і ґрунтів), але й псує естетичний імідж громади.

Знаходження Лиманської громади в зоні активних бойових дій, значні руйнування та пошкодження інфраструктури, ускладнює роботи по відновленню надання якісних послуг населенню.

КП «Лиманська служба єдиного замовника» – здійснює обслуговування житлового фонду та водопровідних мереж 4 сільських населених пунктів. З 236 багатоповерхівок: 219 – пошкоджені, 17 – зруйновані. Наразі ведеться та буде продовжена у 2024 році, робота щодо консервації пошкоджених будинків та поточний і капітальний ремонт покрівель.

КП «Лиманський «Зеленбуд» – здійснює благоустрій території громади, займається санітарним очищенням з ліквідацією несанкціонованих звалищ, вивозом ТПВ, тощо.

Протягом поточного року обидва комунальні підприємства забезпечені необхідною спецтехнікою для подальшої роботи.

Загальний обсяг утворення відходів надано по місту Лиман (за попереднім територіальним розподілом, так як органами Держстату статистичну інформацію сформовано з урахування нового територіального розподілу області тільки з 2021 року) та наведено у таблиці 2.2.

На момент здійснення звіту СЕО Програми статистичні дані щодо утворення відходів на території Лиманської міської територіальної громади за 2021-2023 рік відсутні.

Таблиця 2.2 – Утворення відходів за 2020 рік

Назва	Відходи I-IV класів небезпеки, т	У т.ч. I-III класів небезпеки, т
м. Лиман	5717,2	1,1
Всього по області ¹	26981206,5	145268,8

Військові дії, посилили проблему управління з відходами. Додалися відходи від залишків військової техніки, будівель, споруд та елементів інфраструктури, утилізація яких вимагає додаткових потужностей і неможлива без попереднього ретельного обстеження, розмінування та очищення від боєприпасів.

Існує необхідність удосконалення системи управління побутовими відходами, зокрема, шляхом впровадження новітніх технологій і обладнання зі збирання, сортування, транспортування, переробки й утилізації відходів, включаючи специфічні та небезпечні відходи, що утворюються населенням, зокрема небезпечні хімічні речовини; формування інфраструктури з управління побутовими відходами, включаючи будівництво потужностей з сортування, переробки й утилізації відходів (з розробкою системи тарифів на послуги з управління побутовими відходами); забезпечення технікою та обладнанням для збору побутових відходів; створення сприятливих умов для розвитку бізнесу у сфері поводження з побутовими відходами тощо.

Головна мета на 2024 рік – безпечна утилізація залишків військової техніки, зруйнованих будівель, споруд та елементів інфраструктури та впровадження раціонального використання і зберігання відходів виробництва та побутових відходів на території громади.

Проектом передбачено придбання обладнання для збору побутових відходів. У випадку, якщо проєкт ДДП не буде затверджений, а заходи не будуть реалізовані, стан управління з відходами на території громади більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників.

Земельні ресурси та ґрунти

Питання успішного розвитку громади багато в чому залежить від ефективного використання земельних ресурсів, виняткова цінність яких полягає в забезпеченні трьох фундаментальних властивостей: життєзабезпечення (як частина екологічної системи), чинник виробництва (в аграрному секторі, будівництві) і цивільний обіг (земельно – майнові відносини).

За даними Головного управління Держгеокадастру в Донецькій області, загальна площа земель Лиманської МТГ становить 120 975 га, з яких землі сільськогосподарського призначення складають близько 60 %.

Під час активних бойових дій більшість земель сільськогосподарського призначення засмічені вибухонебезпечними предметами та потребують розмінуванню близько 35,2 тис. га ріллі, майже 80 відсотків сільськогосподарської техніки знищено або пошкоджено та не придатне до використання.

У 2023 році 3 господарства посіяли 1209 га, в тому числі 605 га зернових та 604 га технічних культур, отримано врожайність зернових – 14,7 ц/га, технічних культур — 14,0 ц/га.

З метою проведення посівної компанії під врожай 2024 року, ведуться організаційні роботи щодо розмінування сільськогосподарських земель громади. Планується посіяти 1319 га, в тому числі посіви озимих культур вже склали 590 га, із них озима пшениця – 280 га, озимий ріпак на зерно — 310 га.

Проводиться робота щодо збору інформації по визначенню збитків внаслідок проведення бойових дій, завданих сільськогосподарським підприємствам, а також роз'яснювальна робота щодо необхідності належного документування завданих збитків шляхом внесення відповідних відомостей до єдиного реєстру досудових розслідувань.

Загалом на території Донецької області у ґрунтах сільськогосподарського призначення наявність важких металів, залишків пестицидів та радіонуклідів знаходиться на природному рівні та не перевищує гранично допустимі концентрації (далі – ГДК). Рівень радіоактивного забруднення ґрунтів цезієм – 137 знаходиться на природному рівні.

У найбільшій мірі деградують ґрунти агроєкосистеми. Причина нестійкого стану агроєкосистем зумовлена їх спрощенням фітоценозом, який не забезпечує оптимальності саморегуляції, постійності структури і продуктивності. І якщо у природних екосистемах біологічна продуктивність забезпечується дією природних законів, то вихід первинної продукції (урожаю) в агроєкосистемах цілком залежить від такого суб'єктивного чинника, як людина, рівня її агрономічних знань, технічної оснащеності, соціально-

економічних умов тощо, і, таким чином, залишається непостійним. Наприклад, у разі створення людиною монокультури (пшениці, буряку, соняшнику, кукурудзи) в агроєкосистемі порушується видова різноманітність рослинних угруповань. Агроєкосистема спрощується, стає нестійкою, нездатною протистояти біотичному або екологічному стресу.

Основні показники антропогенного впливу на ґрунти такі: водна ерозія; дефляція (вітрова ерозія); забруднення; вторинне засолення і заболочування; опустелювання; відчуження земель для промислового та комунального будівництва; виснаження земель.

Ґрунт це дуже специфічний компонент біосфери, оскільки він не тільки геохімічно акумулює компоненти забруднень, але й виступає як природний буфер, що контролює міграцію хімічних елементів і сполук в атмосферу, гідросферу й біомасу. Ґрунти в силу своїх природних властивостей здатні накопичувати значні кількості забруднюючих речовин. Відома велика кількість прикладів прямих та опосередкованих антропогенних впливів навколишнього середовища на ґрунти, що сприяють їх забрудненню.

Також, слід зазначити, що найбільшого негативного впливу земельні ресурси зазнають внаслідок ведення бойових дій на території області. Знищення верхнього родючого шару ґрунту, який формувався протягом століть, відбувається внаслідок вибухів ракет тощо. Вибух снаряду будь-якого типу – це попадання низки токсичних сполук у ґрунт.

Виконання заходів Програми, таких як встановлення і зміна меж адміністративно-територіальних одиниць, не спричинятиме додаткове техногенне навантаження на земельні ресурси громади.

Можна зробити висновок, що у разі незатвердження Програми стан земельних ресурсів залишиться незмінним або зазнає змін у бік погіршення, враховуючи тривалі активні бойові дії на території громади. Величезні воронки, риття траншей, будівництво фортифікаційних споруд, рух важкої техніки — все це призводить до значних змін ландшафту. Внаслідок цього відбувається деградація рослинного покриву, посилення вітрової та водної ерозії. Забруднення ґрунтів паливно-мастильними матеріалами та іншими нафтопродуктами, яке відбувається внаслідок руху та пошкоджень сухопутної військової техніки. Також, в ґрунтах, забруднених паливно-мастильними матеріалами, знижується водопроникність, витісняється кисень, порушуються біохімічні та мікробіологічні процеси. Внаслідок цього погіршується водний, повітряний режими та обіг поживних речовин, порушується кореневе живлення рослин, гальмується їх ріст і розвиток, що спричиняє їх загибель.

Рослинний і тваринний світ, природно-заповідний фонд, екомережа

Лиманську міську територіальну громаду називають легенями індустріального краю, бо на її території знаходиться 35,2 тис. га. лісів, частина Національного природного парку «Святі гори», заповідник «Крейдяна флора», багато заказників, сотні озер і озерець, р. Сіверський Дінець, близько 200 баз відпочинку і оздоровчих таборів, профілакторій «Щуровський», заповідник «Крейдова флора».

Крейдова флора — єдина ділянка в Україні, де взяті під охорону природні бори з сосною крейдяною. Особливістю Крейдової флори є сильно пересічена місцевість і велика кількість крейдових схилів, розрізаних ярами, що спадають до Сіверського Дінця. Все це створює різноманітні умови для різних видів флори і фауни і формує надзвичайно яскраві краєвиди. Тут охороняються рослини, які зустрічаються тільки на крейдяних відшаруваннях і ростуть разом із гірськими рослинами.

Охорона лісу на території Лиманської МТГ до вторгнення здійснювали 4 лісництва.

Південно-Східне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства листом від 29.06.2023 № 01-08/544 повідомило, що внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України адміністративну будівлю Донецького обласного управління лісового та мисливського господарства за адресою: м. Лиман, вул. Костянтина Гасієва, 1-А, було зруйновано, внаслідок чого знищено робочу документацію для здійснення його повноважень та функцій.

Рослинний світ території Лиманської МТГ представлений степовими, лісостеповими і заплавними формаціями флори. Невід'ємним компонентом природи Лиманської МТГ є тваринний світ. На території області налічується 25 тис. видів різноманітних систематичних груп, у тому числі 24 тис. видів безхребетних (молюски, комахи, павукоподібні, черви та інші). Постійно перебувають та фіксуються під час міграції близько 300 видів птахів і 49 видів ссавців. Понад 140 видів є рідкісними для регіону. Майже 70 видів наземних хребетних тварин віднесено до категорії мисливських.

Природно-заповідний фонду (далі – ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання.

Згідно листа Департаменту екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації від 20.11.2023 № 41/99-23/08-23 на території Лиманської міської територіальної громади Краматорського району Донецької області знаходяться наступні об'єкти природно-заповідного фонду:

відділення «Крейдяна флора» Українського степового природного заповідника НАН України площею 500,0 га;
національний природний парк «Святі Гори» площею 26511,0 га;
ландшафтний заказник місцевого значення «Ямполівський» площею 77,0 га;
гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Джерела» площею 0,1 га.

Перспективні для заповідання території в межах Лиманської міської територіальної громади:

ландшафтний заказник місцевого значення «Яр Об'їздний» площею 161,0 га;

ландшафтний заказник місцевого значення «Закітнянський» площею 162,0 га.

Інформація про інші перспективні для заповідання території та водноболотні угіддя міжнародного значення на території громади не створювалась та не отримувалась в процесі виконання департаментом своїх обов'язків.

За наявною в департаменті інформацією, на території Лиманської міської територіальної громади Донецької області частково знаходяться території Смарагдової мережі:

Ukrainisky Stepovyi Nature Reserve / Український степовий природний заповідник (код UA0000019), відділення «Крейдова флора», площею 520,21 га;

Sviati Hory / Святі Гори (код UA0000029) площею 28383,11 га;

Kreminski Lisy / Кременські ліси (код UA0000069) площею 117,70 га;

Chervonooskilske Reservoir / Червонооскільське водосховище (код UA0000104) площею 872,34 га;

Riznykivskiy / Різниківський (код UA0000219) площею 146,79 га;

Siverskyi Donets river valley in Kharkiv oblast – 2 / Долина річки Сіверський Донець у Харківській області – 2 (код UA0000317) площею 139,44 га.

Відповідно до регіональної схеми формування екологічної мережі Донецької області в межах Лиманської міської територіальної громади розташовані ключова територія національного рівня Святогірська та сполучна територія національного рівня Сіверсько-Донецька.

Військові дії на території громади несуть загрозу рослинному та тваринному світу. Це може бути безпосередня шкода, наприклад, загибель чи травмування внаслідок вибухів, розлякування через нетиповий шум, вимушена зміна міграційних параметрів чи зимових циклів тощо. А також опосередковані наслідки війни: різноманітне забруднення середовища існування і белігеративна трансформація (трансформація природного ландшафту внаслідок військових дій чи інших воєнно-технічних заходів) оселищ, цілковита їх втрата внаслідок вирубування, вигорання, переміщення військової техніки, дислокації військових підрозділів, нищення чи блокування екологічних коридорів тощо.

Стан здоров'я населення та аналіз захворювання

Станом на 01.01.2022 року середньорічна чисельність постійного населення становила 39 600 осіб та 23 000 внутрішньо переміщених осіб.

За оперативними даними чисельність населення, яке мешкає в громаді, до кінця 2023 року очікувано складе 11 000 осіб.

З 24.02.2022 року зареєструвалось 711 внутрішньо переміщених осіб, з них: 104 дитини, 50 осіб з інвалідністю, 250 осіб пенсійного віку; знято з обліку 98 осіб.

На території Лиманської МТГ впродовж багатьох років спостерігається скорочення чисельності населення, що пов'язано зі специфікою демографічних процесів, трудовою міграцією, з економічною кризою та з бойовими діями на території України.

Демографічна ситуація характеризується негативним природним приростом: збільшення смертності на фоні зниження народжуваності.

Демографічна ситуація Лиманської МТГ наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Демографічна ситуація населення *

Рік / Демографія	2019	2020	2021
Померло	893	952	1171
Показник смертності на 1000 осіб населення	21	22,7	28,5
Народилось	323	281	275
Показник народжуваності на 1000 осіб населення	7,6	6,7	6,6
Природний приріст	-13,4	-16,0	-21,9

* Дані за 2022 та 2023 р. відсутні через збройну агресію РФ проти України та проведенням активних бойових дій безпосередньо в м. Лиман.

В охороні здоров'я галузь була представлена: 2 лікарнями, 12 сімейними амбулаторіями, 16 медичних пунктів тимчасового базування, цілодобовим пунктом невідкладної медичної допомоги, станцією швидкої медичної допомоги, Науково-дослідним інститутом травматології і ортопедії Донецького національного медичного університету, Обласною травматологічною лікарнею.

З початком бойових дій Науково-дослідний інститут травматології і ортопедії Донецького національного медичного університету вимушено був переміститися до м. Кропивницький, де продовжує надавати вузькоспеціалізовану медичну допомогу населенню.

КНП «Лиманська центральна районна лікарня» надає вторинну медичну допомогу населенню. Адміністративний корпус та будівля інфекційного

відділення частково зруйновані, тому надання медичної допомоги населенню в них не можливе.

Амбулаторно-поліклінічна допомога на первинному рівні надається КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги», амбулаторії якого зазнали значні пошкодження та руйнування будівель під час окупації та продовження воєнних дій.

Повністю зруйновані будівлі амбулаторії ЗПСМ: смт. Новоселівка, с. Нове, смт. Ямпіль. На даний час працюють амбулаторії: Міська м. Лиман (м-ни «Південний» та «Заводський»), смт. Дробишеве, смт. Ярова, с. Рубці. У трьох населених пунктах (Ямпіль, Новоселівка, Крива Лука) надають первинну медичну допомогу у пристосованих приміщеннях. Для максимального охоплення населення сел та селищ громади медичними послугами ЦПМСД продовжує співпрацю з мобільними медичними бригадами: «Міжнародний медичний корпус», «Лікарі без кордонів», «Наша допомога», тощо.

Кількість населення, яких було обслуговувано у медичних закладах, наведено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Кількість надання медичних послуг

Населення, осіб	2019	2020	2021	2022*	2023**
Звернення до лікарів	200 796	127 233	71 277	9 570	19 609
Проліковано в стаціонарах	6253	4745	4193	962	639

* Показники наведено за період 01.01.2022-23.02.2022, 03.10.2022-31.12.2022.

** Показники наведено за період 01.01.2023-30.11.2023.

Кількість зареєстрованих випадків захворювань населення на території Лиманської МТГ наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Захворювання населення

Хвороба \ Рік	2021	2022*	2023**
Хвороби системи кровообігу	419	476	1067
Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	1082	1057	2757
Хвороби сечостатевої системи	1199	1323	1293
Травми	2519	2292	3572
Хвороби органів травлення	458	833	1249

* Показники наведено за період 01.01.2022-23.02.2022, 03.10.2022-31.12.2022.

** Показники наведено за період 01.01.2023-30.11.2023.

Однією з найбільш актуальних і невирішених проблем сьогодення є оцінка забруднення повітря твердими частками пилу (PM₁₀ та PM_{2.5}), які можуть знаходитися в атмосферному повітрі протягом багатьох днів, тижнів та переноситися на великі відстані, перетинаючи кордони держав. Епідеміологічні дослідження, проведені в багатьох країнах світу доводять, що при збільшенні концентрації PM₁₀ в атмосферному повітрі на 10 мкг/м³ смертність від серцево-судинних захворювань зростає від 0,6 до 0,76 % в порівнянні зі смертністю від усіх захворювань та на 0,58 % від респіраторних захворювань. Відзначається й збільшення на 1,28 % кількості госпіталізованих з серцево-судинними захворюваннями при підвищенні концентрації PM_{2.5} на 10 мкг/м³. При цьому у деяких дослідженнях показано вплив забруднення повітря на збільшення ризику смертності від цукрового діабету, визначено, що при збільшенні PM_{2.5} на 10 мкг/м³ ризик виникнення діабету 2 типу збільшувався на 8-10 %. При хронічному впливі PM₁₀ та PM_{2.5} збільшується й кількість хворих на бронхіт дітей та осіб до 25 років.

Серед актуальних проблем ризику захворювання залишається потрапляння до організму людини забруднюючих речовин, які надходять до довкілля внаслідок бойових дій.

Аналіз поточного стану навколишнього середовища, в тому числі здоров'я населення, дозволив виявити основні проблеми, що стосуються Лиманської міської територіальної громади.

Для визначення найгостріших проблем та реальних можливих шляхів їх вирішення на рівні місцевої влади доцільно провести SWOT-аналіз:

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень. Результати SWOT-аналізу екологічної ситуації наведено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Результати SWOT-аналізу екологічної ситуації Лиманської МТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Вигідне економіко-географічне положення міста • Багатий природно-ресурсний потенціал; наявність сировинної бази для розвитку промисловості • Розвинений господарський комплекс • Значний промисловий потенціал; 	<ul style="list-style-type: none"> • Негативні демографічні тенденції • Брак кваліфікованих кадрів у найбільш затребуваних галузях та сферах • Невідповідність наявної наукової, інноваційної та підприємницької інфраструктури сучасним потребам розвитку

<ul style="list-style-type: none"> • Розвинена транспортна інфраструктура • Висока інвестиційна привабливість території громади; наявність вільних сфер та ніш для інвестування • Наявність плану дій з впровадження нових схем управління ТПВ на території громади 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність рівного доступу населення до якісних послуг, у тому числі через недостатній рівень інклюзивності закладів, що їх надають • Високий ступінь зносу систем житлово-комунального господарства та житлового фонду • Поширеність соціально небезпечних хвороб • Значне забруднення довкілля, у тому числі через істотне техногенне навантаження на нього • Слабкість системи забезпечення особистої безпеки жителів, у тому числі в умовах бойових дій
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Завершення військового конфлікту • Реалізація проектів міжнародних організацій, залучення міжнародної технічної допомоги • Успішне впровадження реформи децентралізації та інших загальнодержавних галузевих реформ • Диверсифікація ринків збуту через реалізацію положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом • Зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення • Розвиток інноваційної системи безпеки • Розбудова системи цивільного захисту • Формування системного підходу в управлінні з відходами 	<ul style="list-style-type: none"> • Ескалація бойових дій / «заморожування» військового конфлікту / збереження ситуації, яка склалася • Подальше падіння інвестиційної привабливості регіону • Втрата конкурентоспроможності провідних секторів економіки • Скорочення закордонної фінансової підтримки заходів з відновлення інфраструктури регіону • Недофінансування інвестиційних проектів • Подальше падіння престижу професійної освіти • Подальше погіршення демографічної ситуації

Якщо ДДП не буде затверджено, подальший стабільний розвиток території громади є проблематичним. Це може призвести до погіршення екологічної ситуації і як наслідок може відобразитися на умовах життя та здоров'ї населення громади.

Але виконання та досягнення позитивних результатів Програми вимагає наявності, перш за все, безпечного середовища та повного завершення військових дій.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Програма визначає пріоритетні напрями економічного і соціального розвитку, враховує екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного, стабільного соціально-економічного розвитку громади та підвищення якості життя населення.

Вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення, при впровадженні заходів з високою ймовірністю може мати позитивні наслідки. Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми зведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми

Ймовірні наслідки	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			•	
2. Погіршення якості атмосферного повітря			•	
3. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			•	
Водні ресурси				
4. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			•	
5. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			•	
6. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			•	
7. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			•	
8. Забруднення підземних водоносних горизонтів			•	
Відходи				
9. Збільшення кількості утворених побутових відходів			•	
10. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів управління з відходами			•	
Земельні ресурси				
11. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			•	
12. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			•	
13. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			•	
14. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії			•	

Ймовірні наслідки	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	ні	
та цілями місцевих громад				
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
15. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, небезпечна діяльність на їх території тощо)			•	
16. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			•	
17. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			•	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
18. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей			•	
19. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			•	
20. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля			•	
Населення та інфраструктура				
21. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			•	
Екологічне управління та моніторинг				
22. Погіршення екологічного моніторингу			•	
Інше				
23. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			•	
24. Суттєве порушення якості природного середовища			•	

На основі оцінок, представлених в таблиці 3.1, можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації проєкту Програми:

атмосферне повітря – без змін, а саме: проєкт Програми не передбачає реалізацію заходів, виконання яких спричинить збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;

водні ресурси – позитивні наслідки а саме: відновлення водопровідно-каналізаційних мереж та систем очищення побутових стічних вод;

відходи – позитивні наслідки за рахунок забезпечення екологічно безпечного управління відходами (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів);

земельні ресурси – негативні наслідки відсутні;

біорізноманіття – негативні наслідки відсутні.

населення та інфраструктура – негативний вплив на стан здоров'я чи захворюваність населення не очікується.

Але, також слід зазначити, що від початку повномасштабного вторгнення війська РФ зруйнували вже значну кількість та продовжують нищити інфраструктуру та життя людей на території області. Крім того, військові дії

становлять загрозу для здоров'я населення ще й у довготривалій перспективі – через забруднення довкілля, тому що відбуваються в одному з найбільш індустріалізованих та урбанізованих регіонів, що призводить до значного посилення взаємопов'язаних техногенних та екологічних загроз населенню, зокрема через порушення технологічного режиму численних небезпечних об'єктів. Від стану атмосферного повітря, води, ґрунтів тощо залежить здоров'я людини, якість, а подекуди і тривалість її життя.

При впровадженні заходів Програми, у порівнянні із існуючим станом (без урахування наслідків бойових дій), очікується позитивний вплив на здоров'я населення та компоненти довкілля.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Враховуючи активні бойові дії на території громади, основні екологічні проблеми Лиманської МТГ, що наведені в таблиці 4.1, розподілено на дві категорії – ті, які були актуальні станом на 24.02.2022 та, ті що спричинені бойовими діями та додалися після 24.02.2022, відповідно.

Таблиця 4.1 – Основні екологічні проблеми громади

№ з/п	Екологічні проблеми (до 24.02.2022)
1	Екологічні наслідки діяльності промислових підприємств (зокрема, забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств).
2	Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових і сільськогосподарських підприємств, підприємств житлово-комунального господарства, поверхневого стоку населених пунктів
3	Незадовільний стан очисних споруд
4	Застарілий стан основних фондів житлового господарства: теплових, водопровідно-каналізаційних, електричних мереж, ліфтового господарства. Втрати води та тепла в мережах. Збиткові котельні (застарілі котли). Недостатній тиск у водопровідних мережах. Низький рівень якості теплопостачання та водопостачання.
5	Потреба у проведенні капітального ремонту будівель закладів освіти, охорони здоров'я та культури
6	Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту
7	Неефективне управління у сфері управління з побутовими відходами, зокрема: наявність стихійних сміттєзвалищ побутових відходів; недостатня кількість сучасної інфраструктури поводження з побутовими відходами; відсутність системи роздільного збору сміття
8	Низький рівень екологічної обізнаності, недостатня активність та самоорганізація суспільства з питань охорони довкілля
9	Недостатнє використання сучасних технологій для зменшення впливів на довкілля на промислових підприємствах
10	Відсутність економічних механізмів стимулювання розвитку екологічно безпечних

№ з/п	Екологічні проблеми (до 24.02.2022)
	технологій та природоохоронних систем
	Екологічні проблеми (після 24.02.22)
1	Значне збільшення концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі МТГ в період ведення активних бойових дій внаслідок потрапляння великої кількості продуктів згорання боєприпасів в атмосферне повітря в результаті руйнування цивільної та військової техніки, об'єктів інфраструктури
2	Дестабілізація роботи обслуговуючих організацій, що займаються водопостачанням та очищенням стічних вод
3	Можливе пошкодження гідротехнічних споруд
4	Загроза потрапляння стічних вод без очищення до водних об'єктів
5	Ймовірне зростання концентрацій біогенних та органічних сполук у водних об'єктах
6	Утворення великої кількості відходів від руйнування об'єктів цивільної та промислової інфраструктури
7	Значні зміни ландшафту, порушення родючого шару ґрунту, деградація рослинного покриву
8	Забруднення земельних ресурсів важкими металами, концентрації яких у місцях бойових дій можуть перевищувати фонові значення
9	Знищення лісових ресурсів, флори та фауни
10	Зниження водопроникності ґрунтів, порушення біохімічних та мікробіологічних процесів

Якщо ДДП не буде затверджено, подальший стабільний розвиток території громади є проблематичним. Це може призвести до погіршення екологічної ситуації і як наслідок може відобразитися на умовах життя та здоров'ї населення громади.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

З метою охорони і оздоровлення навколишнього природного середовища та забезпечення збалансованого екологічного розвитку території громади у Програмі, запропоновано ряд заходів, які повинні реалізовуватися відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» і кореспондуватися із стратегічними цілями з охорони довкілля та охорони здоров'я населення, визначеними Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року, Національним планом управління відходами до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року №117-р, Паризькій угоді, ратифікованій Законом України від 14 липня

2016 року №1469, Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.

Відповідно до нормативно-правової бази України проєкт Програми відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;

- проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проєкт Програми, відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх та пропонує комплекс заходів, які спрямовані на їх виконання.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань у інших напрямках співробітництва, наприклад, таких як зміна клімату, охорона озонового шару та ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проєкту документу державного планування, що є документом місцевого рівня.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації завдань Програми для біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому

майбутньому видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу реалізації рішень проєкту Програми як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупний вплив на природні процеси та комплекси. Значного негативного впливу під час реалізації діяльності, передбаченої Програми, на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Серед ключових наслідків реалізації документа державного планування, а також з огляду на короткий період реалізації проєкту ДДП (2024 рік), доцільно виділити:

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Програми, не передбачається впровадження заходів реалізація яких має призвести до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Вплив на водні ресурси. Програма, передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до покращення стану водних ресурсів на території громади.

Відходи. Програма, передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до більш досконалого управління відходами.

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Програми не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози не передбачається.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Програмі, не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття, на території та об'єкти Смарагдової мережі, екомережі, об'єкти природно-заповідного фонду державного і місцевого значення.

Вплив на клімат. Погіршення клімату і мікроклімату в результаті реалізації Програми, не очікується.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація Програми не призведе до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Вплив на населення та інфраструктуру. Програма, не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення регіону. Більше того, в наслідок виконання передбачених заходів, має знизитися рівень захворюваності населення громадськості.

Екологічне управління, моніторинг. Програма, не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Програми, призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Синергічний вплив. Сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту – відсутні.

Коротко-, середньо- та довгострокові (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років) наслідки – негативні наслідки коротко-, середньо- та довгострокові від реалізації Програми – відсутні.

Постійні і тимчасові, позитивні і негативних наслідки – негативні наслідки постійного і тимчасового характеру від реалізації заходів Програми – відсутні. Позитивні наслідки зазначені вище окремо для компонентів навколишнього, соціального та культурного середовища громади.

Транскордонний вплив. Транскордонний вплив під час реалізації положень Програми – відсутній.

Таким чином, реалізація Програми, не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних завдань Програми, має призвести до покращення екологічної та соціальної ситуації в громаді.

Затвердження Програми, зважаючи на комплексність рішень, що обумовлюється необхідністю збалансованого розвитку екологічної складової, а також наукові дослідження у цій галузі у короткостроковий період (1-3 роки) буде мати незначний вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Реалізація положень Програми, буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є важливим індикатором розвитку на середньостроковий та довгостроковий період. У разі продовження розпочатої роботи вплив не буде відрізнятися від короткострокового.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків, зумовлених реалізацією документа державного планування

Реалізація проєкту Програми, потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення громади системами

інженерної інфраструктури, ремонту вулично-дорожньої мережі, енергозбереження і раціонального використання природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища.

Серед головних заходів, що мають безпосередній вплив на санітарно-гігієнічні умови проживання населення та забезпечують пом'якшення негативних наслідків реалізації проєкту Програми, можна виділити:

- здійснення заходів енергозбереження шляхом модернізації, використання альтернативних джерел енергії;

- подальший розвиток вулично-дорожньої мережі – ремонт вулиць, доріг та тротуарів, а також покриття прибудинкових територій та внутрішньо кварталних проїздів;

- розвиток систем водопостачання з метою забезпечення необхідною кількістю води та якістю, що відповідає санітарним нормам, а саме: реконструкція самопливних колекторів та ремонт і заміна розподільчих мереж водопостачання;

- розвиток системи теплогазопостачання - проведення заміни аварійних ділянок;

- розвиток інфраструктури управління відходами - впровадження системи роздільного збору ТПВ; придбання контейнерів для збору побутових відходів.

Виконання заходів, передбачених Програмою, матиме позитивний вплив на всі складові довілля, поліпшення загального екологічного та естетичного стану території Лиманської МТГ.

У разі виникнення будь-яких не передбачених негативних впливів, Замовник зобов'язується також виконати заходи, для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків, зумовлених реалізацією документа державного планування.

Крім того, після завершення бойових дій до заходів Програми, у разі необхідності, можуть бути внесені зміни, з урахуванням першочерговості заходів з відновлення громади.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності, передбаченою до виконання Програмою, і обґрунтування економічних, технічних, організаційних,

державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, зроблено прогноз впливу на навколишнє середовище, виходячи із особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Програми, були розглянуті два сценарії розвитку:

- оптимістичний, якої демонструє позитивну динаміку, яка можлива за умови успішної реалізації Програми;
- гіпотетичний «нульової», за яким не розробляється і не затверджуються Програма, за яким більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію.

Програма, базується на принципі сталого економічного та соціального розвитку, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки громади.

Напрями розвитку включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей забезпечення високого рівня охорони і зменшення впливів на довкілля.

За результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток громади є дещо ускладненим, і цей сценарій призводить до погіршення екологічної ситуації в межах громади, продовження подальшого неефективного використання екологічних ресурсів.

Результати проведення цільового аналізу планованих завдань щодо їх відповідності цілям охорони довкілля, визначених на місцевому, регіональному та національному рівнях, виявили необхідність прийняття Програми.

При підготовці звіту про стратегічну екологічну оцінку труднощі не були виявлені.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки Програми є її відповідність законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища України.

В інтересах ефективного та сталого розвитку громади та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми.

Розгляд інших альтернативних сценаріїв є не можливим, так як Програма є обов'язковим документом згідно якого здійснюється соціально-економічний розвиток громади та альтернативних варіантів подібних документів державного планування місцевого рівня не передбачено згідно чинного законодавства.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що Програма відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів Програми не справить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Програми, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Згідно розділу 5 статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник здійснює моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля.

Замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа (Програми) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дає можливість отримати інформацію про реалізацію Програми;
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами виконавчої влади;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до ухваленого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони довкілля для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення:

- стан виконання Програми заходів шляхом порівняння фактично отриманих значень індикаторів оцінки результативності виконання завдань і їх прогнозних значень;
- обсяг фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища;

- обсяги коштів міжнародної технічної допомоги, кредитів, інвестиційних ресурсів фінансових установ спрямованих у заходи з енергоефективності, залучені громадою.

У сфері охорони повітряного басейну необхідно перевіряти:

- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів (впровадження нових мало- та безвідходних технологій на промислових підприємствах, модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії, тощо);

- зменшення/збільшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними та пересувними джерелами забруднення.

Контроль за охороною водних ресурсів включає нагляд за відведенням та очищенням поверхневих стічних вод з території громади, встановленням меж прибережних захисних смуг та додержанням на їх території режимів господарської діяльності, благоустроєм водних рекреаційних зон, а також за виконанням технологічних та технічних заходів на промислових об'єктах (впровадження зворотних систем водопостачання, безстічних виробництв із замкнутими циклами водопостачання та ін.).

Ефективність роботи систем водопостачання та каналізування (в тому числі зливова каналізація) визначається за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води водних об'єктів у пунктах водокористування населення за хімічними та бактеріологічними показниками.

Спеціалізовані лабораторії органів санітарно-гігієнічного контролю повинні вести облік найбільш потужних джерел шуму, вібрації та електромагнітного випромінювання на території громади.

Впливи виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, можуть бути виявлені в результаті моніторингу реалізації проектних рішень документу державного планування, які мають прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані. Для цього необхідно доповнити дані статистичної звітності у сфері навколишнього середовища.

Здійснення моніторингу впливів виконання Програми на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дасть можливість своєчасно виявляти недоліки і порушення, що

негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи щодо їх усунення, а також проводити інформування населення громади про стан реалізації Програми, поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

Оскільки Програма є документом державного планування з обмеженим терміном дії, а саме 1 бюджетний рік, пропонується здійснити моніторинг виконання Програми, обмежившись періодом 1 рік.

Здійснення моніторингу покладається на Лиманську міську раду, яка має здійснювати загальну координацію, методичне та інформаційне забезпечення процесу моніторингу, а також підготовку узагальненого звіту про результати моніторингу Програми. Результати моніторингу є публічними.

Моніторинг базується на розгляді обмеженої кількості відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів. Для моніторингу наслідків реалізації Детального плану для довкілля застосовуються екологічні індикатори, особливо ті, для яких є моніторингові дані.

У разі відсутності даних щодо зазначених показників, внаслідок ведення тривалих бойових дій на території області, пропонується, як альтернативний варіант, використати статистичні дані щодо стану атмосферного повітря та водних ресурсів на території області.

Перелік екологічних індикаторів наведений у таблиці 9.1.

Таблиця 9.1 – Перелік екологічних індикаторів для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми

№ з/п	Індикатор	Періодичність
1	<i>Атмосферне повітря</i> Базовий показник – рівні ГДК, затверджені відповідно чинного законодавства.	Один раз на рік
2	<i>Поверхневі води</i> Базовий показник – рівні ГДК, затверджені відповідно чинного законодавства.	Один раз на рік

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Враховуючи географічне місце розташування території громади на значній відстані від межі сусідніх держав ймовірні транскордонні наслідки на довкілля та здоров'я населення відсутні.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

Програма, визначає сукупність взаємоузгоджених завдань і заходів, що будуть реалізуватися місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями щодо вирішення нагальних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку громади у 2024 році.

З метою забезпечення цілісності системи планування регіонального розвитку проєкт Програми враховує положення програмних документів, які діють на державному та регіональному рівнях, екосистемний підхід та удосконалення системи інтегрованого екологічного управління та врахування екологічної складової під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Реалізація Програми, затвержені відповідно чинного законодавства не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних завдань Програми, має призвести до покращення екологічної ситуації громади.

Затвердження Програми, зважаючи на комплексність рішень, що обумовлюється необхідністю збалансованого розвитку екологічної складової, а також наукові дослідження у цій галузі у короткостроковий період (1-3 роки) буде мати незначний вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Реалізація положень Програми, буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є важливим індикатором регіонального розвитку на середньостроковий та довгостроковий період. У разі продовження розпочатої роботи вплив не буде відрізнятися від короткострокового.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки як зазначалося вище буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 року № 2354-VIII – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>.
2. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» 16 жовтня 1992 року № 2707-XII – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>.
3. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року № 2059-VIII – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296.
5. «Програми економічного і соціального розвитку Лиманської міської територіальної громади на 2024 рік».
6. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Донецькій області у 2021 році. Режим доступу – <https://mepr.gov.ua/files/docs/EkoMonitoring/2022/regional/Регіональна%20доповідь%20Донецька%20ОДА%202021.pdf>
7. Екологічний паспорт Донецької області за 2022 рік. Режим доступу – <https://mepr.gov.ua/content/ekologichni-pasporti-regioniv.html>
8. Статистична інформація. Навколишнє середовище. – Режим доступу: <http://donetskstat.gov.ua/statinform1/index.php>

Перелік виконавців

Директор

ТОВ «ДОНЕЦЬК ЕКОЛОГІЯ ЛТД»

О.Є. Чабаненко

ДОДАТКИ

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

СІВЕРСЬКО-ДОНЕЦЬКЕ БАСЕЙНОВЕ УПРАВЛІННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Торська, 35, м. Слов'янськ, Донецька обл., 84122, тел./факс: (06262) 2-78-94

E-mail: sdbuvr@gmail.com, сайт: sdbuvr.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 04391351

**Заступнику начальника
Лиманської міської
військової адміністрації
Олексі. МІКУЛІНУ**

Про надання інформації

Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів, згідно запиту на публічну інформацію Лиманської міської військової адміністрації від 14.11.2023, в межах компетенції повідомляє наступне.

Сіверсько-Донецьким БУВР державний моніторинг поверхневих вод здійснюється за новими вимогами згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758 по фізико-хімічних показниках (тільки в районах поверхневих питних водозаборів) забруднюючих речовинах для визначення хімічного стану масивів поверхневих вод згідно переліку, затвердженого наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45, а також забруднюючих речовинах специфічних для суббасейну Сіверського Дінця. Виконання вимірювання у поверхневих водних об'єктах (окрім районів поверхневих питних водозаборів) по фізико-хімічних показниках здійснюється ДСНС.

Згідно затвердженої Програми державний моніторинг поверхневих вод на території Лиманської МТГ має здійснюватись у 7 пунктах моніторингу: р. Сіверський Донець у 5 пунктах моніторингу – водозабір КП «Словміськводоканал», водозабір Слов'янського РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу», водозабір РУЕК КП «Компанія «Вода Донбасу» (Райгородська гребля), нижче впадіння р. Казенний Торець та с. Крива Лука; р. Нітріус, гирло; р. Жеребець, с. Торське.

З огляду на те, що з урахуванням оперативної військової ситуації у 2022 році державний моніторинг поверхневих вод на території Лиманської МТГ здійснювався не у всіх пунктах моніторингу та не повний рік, дані щодо стану водних об'єктів надаються за 2021 рік.

За даними моніторингових досліджень у 2021 році у зазначених пунктах моніторингу по забруднюючих речовинах для визначення хімічного стану масивів

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат
248197DDFAB977E504000009C481C010B076304
Підписувач ТРОФАНЧУК СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ
Дійсний з 07.09.2023 10:03:51 по 06.09.2024 23:59:59

Сіверсько-Донецьке басейнове управління
водних ресурсів

№ 09/3069 від 16.11.2023

поверхневих вод спостерігається перевищення екологічного нормативу якості ЕНЯср, згідно Методики оцінки, затвердженої наказом Мінприроди № 5 від 14.01.2019:

- р. Сіверський Донець, водозабір КП «Словміськводоканал»: свинець у 1,7 рази,
- р. Сіверський Донець, водозабір Слов'янського РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»: цибуترین у 2,1 рази,
- р. Сіверський Донець, водозабір РУЕК КП «Компанія «Вода Донбасу» (Райгородська гребля): свинець у 1,2 рази, цибуترین у 2,9 рази,
- р. Сіверський Донець, нижче впадіння р. Казенний Торець: свинець у 1,1 рази,
- р. Сіверський Донець, с. Крива Лука: свинець у 1,2 рази, циклодієнові пестициди у 1,8 рази,
- р. Нітриус, гирло: дико фол у 2,5 рази, цибуترین у 1,5 рази,
- р. Жеребець, с. Торське: бензо(к)флуорантен у 12,7 рази, свинець у 1,5 рази.

Масиви поверхневих вод р. Сіверський Донець, р. Нітриус та р. Жеребець на території Лиманської МТГ відносяться до 2 класу хімічного стану «недосягнення доброго».

Згідно ГДК «Узагальненого переліку гранично допустимих концентрацій (ГДК) та орієнтовно безпечних рівнів впливу (ОБРВ) шкідливих речовин для води рибогосподарських водойм» (1990) спостерігається перевищення середньорічних концентрацій речовин по: марганцю – у 7,6/10,4/9,4/13,2/9,4/4,9/4,4 рази відповідно; цинку – 1,2/1,3/1,4/1,7/0,7 (перевищення по с. Крива Лука не зафіксовано)/1,3/1,1 рази відповідно.

Начальник управління

Сергій Трофанчук

Сидоренко (050) 103-11-81

**ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

вул. Богдана Хмельницького, 6, м. Краматорськ, Донецька область, 84313, тел. 095-644-25-25,
E-mail: eco.d@dn.gov.ua, вебсайт: www.ecology.donoda.gov.ua, код ЄДРПОУ 38707906

№ _____

На № _____ від _____

ТОВ «ДОНЕЦЬК ЕКОЛОГІЯ ЛТД»

doneco2004@gmail.com

Про надання інформації

Департамент екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації (далі – департамент) розглянув запит ТОВ «ДОНЕЦЬК ЕКОЛОГІЯ ЛТД» на отримання публічної інформації (далі – запит) від 14.11.2023 та повідомляє наступне.

На території Лиманської міської територіальної громади Краматорського району Донецької області знаходяться наступні об'єкти природно-заповідного фонду:

відділення «Крейдяна флора» Українського степового природного заповідника НАН України площею 500,0 га;

національний природний парк «Святі Гори» площею 26511,0 га;

ландшафтний заказник місцевого значення «Ямполівський» площею 77,0 га;

гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Джерела» площею 0,1 га.

Перспективні для заповідання території в межах Лиманської міської територіальної громади:

ландшафтний заказник місцевого значення «Яр Об'їздний» площею 161,0 га;

ландшафтний заказник місцевого значення «Закітнянський» площею 162,0 га.

Інформація про інші перспективні для заповідання території та водно-болотні угіддя міжнародного значення на території громади не створювалась та не отримувалась в процесі виконання департаментом своїх обов'язків.

ДОНЕЦЬКА ОДА
Департамент екології та природних ресурсів
41/99-23/08-23 від 20.11.2023

За наявною в департаменті інформацією, на території Лиманської міської територіальної громади Донецької області частково знаходяться території Смарагдової мережі:

Ukrainskyi Stepovy Nature Reserve / Український степовий природний заповідник (код UA0000019), відділення «Крейдова флора», площею 520,21 га;

Sviati Hory / Святі Гори (код UA0000029) площею 28383,11 га;

Kreminski Lisy / Кремінські ліси (код UA0000069) площею 117,70 га;

Chervonooskilske Reservoir / Червонооскільське водосховище (код UA0000104) площею 872,34 га;

Riznykivskyi / Різніківський (код UA0000219) площею 146,79 га;

Siverskyi Donets river valley in Kharkiv oblast – 2 / Долина річки Сіверський Донець у Харківській області – 2 (код UA0000317) площею 139,44 га.

Відповідно до регіональної схеми формування екологічної мережі Донецької області в межах Лиманської міської територіальної громади розташовані ключова територія національного рівня Святогірська та сполучна територія національного рівня Сіверсько-Донецька.

Заступник директора департаменту

Олександр ЛИХАЧ

УКРАЇНА
Лиманська міська рада
КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛИМАНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ»

вул. Незалежності, 64, м. Лиман Донецької області 84401 тел. 06261-4-12-42 факс: 06261-4-14-04
 E-mail: kraslimglavvrach@ukr.net. код ЄДРПОУ 01989839

04.12. 2023р. № 545
 на № _____ від _____

Секретарю Лиманської
 міської ради
 Надії ЛЯШКО

Підсумки діяльності комунального некомерційного підприємства
«Лиманська центральна районна лікарня»

За 11 міс. 2023 року в стаціонарах КНП «Лиманська ЦРЛ» проліковано 639 хворих (за 2022 – 962 хв., за 2021 – 4193 хв., за 2020 – 4745 хв., за 2019 – 6253 хв.).

За 11 міс. 2023 року кількість відвідувань до лікарів поліклініки - 19609 (за 2022 – 9570 відв., за 2021 – 71277 відв., за 2020 – 127233 відв., за 2019 – 200796 відв.).

Демографічна ситуація

Протягом 12 місяців 2021 року померло 1174 особи, показник смертності склав 28,5 на 1000 населення (за 2020 рік – померло 952 особи, смертність – 22,7, за 2019 – померло 893 особи, смертність – 21,0).

Народилось за 12 місяців 2021 року – 275 дітей, показник народжуваності склав 6,6 на 1000 населення (за 2020 – народилось 281 дитина, народжуваність – 6,7, за 2019 – народилось 323 дитини, народжуваність – 7,6).

Природний приріст за 2021 рік складає (-21,9), за 2020 рік – (-16), за 2019 – (-13,4).

Даних по демографічній ситуації за 2022 та 2023 немає не має через збройну агресію Російської Федерації проти України та проведенням активних бойових дій безпосередньо в м. Лиман.

Кількість зареєстрованих випадків захворювань

	2021 р.	2022 р.	11 місяців 2023 р.
Хвороби системи кровообігу	419	476	1067
Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	1082	1057	2757
Хвороби сечостатевої системи	1199	1323	1293
Травми	2519	2292	3572
Хвороби органів травлення	458	833	1249

Т.в.о.директора
КНП «Лиманська ЦРЛ»

Володимир РУСАНОВ